

Ombudsman

De Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur
Bellisimaweg 17
Curaçao

Uw nummer:

Uw brief van:

Ons nummer: 278/2017

Onderwerp: ZORGBRIEF betreffende het niet verzekeren van pasgeboren buitenlandse kinderen

Curaçao, 24 augustus 2017

Geachte Minister,

In de maand juli van dit jaar ontving de Ombudsman een klacht van een burger tegen, kort samengevat, de wijze waarop in een concreet geval de Landsverordening basisverzekering ziektekosten (P.B. 2013, no. 3) door de Sociale Verzekeringsbank van Curaçao [SVB] is uitgevoerd. Deze burger, een rechtmatig toegelaten vreemdeling uit India, was het oneens met de beslissing van de SVB om de kosten die uit de vroegtijdige geboorte van zijn kind voortvloeien niet te vergoeden. De Ombudsman heeft deze zaak bij de SVB aangekaart en is bij email d.d. 24 juli 2017 van de SVB op de hoogte gesteld van diens eindbeslissing om de eerdere afwijzende beslissing te handhaven nu een pasgeboren kind, voor wie ingevolge de bepalingen van de Landsverordening toelating en uitzetting [LTU] een verblijfsvergunning nodig is, niet valt onder de kring van verzekerden zoals genoemd in de Landsverordening basisverzekering ziektekosten (ex. art. 2.1). Mede gelet op het ontbreken van de juridische competentie om deze zaak (verder) in behandeling te nemen heeft de Ombudsman het dossier formeel afgesloten.

Uit naderhand bij het Ministerie van Justitie ingewonnen telefonische inlichtingen blijkt dat dit ministerie bij de behandeling van een verblijfsaanvraag voor een pasgeboren kind, deze aanvraag toetst aan de criteria die gelden bij "gezinshereniging", zoals vastgesteld in het geldende toelatingsbeleid van Curaçao (de Herziene Instructie Gezaghebbers - 2006 - en het Toelatingsbeleid Curaçao 2016). Nog afgezien van de vraag of "gezinshereniging" de meest geschikte toetsingsmaatstaf vormt bij de toetsing van de verblijfsaanvraag ten behoeve van een rechtmatig in Curaçao (pas)geboren kind, staat het in ieder geval vast dat dit kind, zoals door de SVB betoogd, een verblijfstitel nodig zal hebben.

Het feit dat er een verblijfstitel nodig is in het kader van de Landsverordening toelating en uitzetting, kan bij de uitvoering van de Landsverordening basisverzekering ziektekosten in de praktijk verschillende complicaties creëren voor het kind en diens ouders. Eén van deze complicaties is bijvoorbeeld de onmogelijkheid om het pasgeboren kind uit rechtmatig toegelaten ouders (tijdig) particulier te verzekeren.

Van diverse (grote en kleine) lokale particuliere verzekeringsmaatschappijen heeft de Ombudsman telefonisch kunnen begrijpen dat een pasgeboren kind alleen particulier verzekerd kan worden, nadat hij ingeschreven staat in de basisadministratie van Curaçao. De Ombudsman merkt hierbij op dat de inschrijving in de basisadministratie de nodige tijd in beslag neemt en in elk geval, door diverse omstandigheden, niet meteen na de geboorte van het kind plaatsvindt. De geraadpleegde verzekeringsmaatschappijen hebben verder duidelijk gemaakt dat het niet mogelijk is om een kind vóór zijn geboorte te verzekeren tegen medische kosten. Het vorenstaande betekent naar de mening van de Ombudsman dat in de periode die ligt tussen de geboorte van het kind, en de inschrijving van dit kind in de basisadministratie, het pasgeboren kind geen dekking van medische kosten heeft.

De Ombudsman is evenwel van mening dat de noodzakelijke medische zorg die een moeder en een pasgeboren kind nodig hebben, zeker direct na de geboorte van het kind, onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. Het is in het verlengde van het vorenstaande van belang om op te merken dat voor moeders op wie de bepalingen van de Landsverordening basisverzekering ziektekosten van toepassing zijn, artikel 5.9, derde lid van het Landsbesluit verstrekkingen basisverzekering ziektekosten 2014 (P.B. 2014, no. 96) aangeeft dat zowel moeder als kind aanspraak kunnen maken op opname en verblijf in het ziekenhuis onder de in deze regeling genoemde voorwaarden. Artikel 10 en artikel 11 van het Landsbesluit verstrekkingen basisverzekering ziektekosten 2014 bevatten verder als het ware een nadere uitwerking van de verloskundige - en kraamzorg die vallen onder de werking van de Landsverordening basisverzekering ziektekosten.

Dat een pasgeboren kind direct na zijn geboorte zonder ziektekostenverzekering kan komen te zitten door de interpretatie danwel door de toepassing van de tekst van de Landsverordening basisverzekering ziektekosten, is naar de opvatting van de Ombudsman niet in overeenstemming met ons rechtssysteem en evenmin met het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK).

Op grond van artikel 1:2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) wordt het kind waarvan een vrouw zwanger is, als reeds geboren aangemerkt, zo dikwijls zijn belang dit vordert. Hieruit blijkt dat zelfs een ongeboren vrucht, hoewel in principe nog geen drager van rechten en plichten, de bescherming toekomt die het recht aan minderjarige kinderen toekent (zie in deze zin Rb. Limburg 19 januari 2015, ECLI:NL:RBLIM:2015:2187). Hoewel dit artikel van het BW in eerste instantie geschreven is voor civiele aanspraken, heeft het in de praktijk ook gediend ter bescherming van de medische en opvoedkundige

belangen van het (nog ongebooren) kind (zie in dit verband Rb. Haarlem 14 oktober 1966, NJ 1967, no. 266 & Rb. Haarlem 26 juni 2009, LJN BJ064).

De bescherming van het belang van het kind is in diverse verdragen vastgelegd. In het IVRK staat de bescherming van dit belang evenwel centraal. Artikel 3 van het IVRK bepaalt in algemene zin dat bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, de belangen van het kind de eerste overweging vormen. De Staten die partij zijn bij het IVRK waarborgen dat de instellingen, diensten en voorzieningen die verantwoordelijk zijn voor de zorg voor of de bescherming van kinderen, voldoen aan de door de bevoegde autoriteiten vastgestelde normen, onder meer ten aanzien van de veiligheid en de gezondheid. Artikel 3 van het IVRK werkt rechtstreeks door in ons staatsbestel (zie HR d.d. 21 sept 2012, no. 11/01153 en ABRvS d.d. 16 april 2013, no. 201211554/1/V4).

Artikel 24 van het IVRK schrijft voor dat de Staten die partij zijn bij het verdrag, het recht erkennen van het kind op het genot van de grootst mogelijke mate van gezondheid en op voorzieningen voor de behandeling van ziekte en het herstel van de gezondheid. Verdragstaten streven ernaar te waarborgen dat geen enkel kind zijn recht op toegang tot deze voorzieningen voor gezondheidszorg wordt onthouden. In verband met dit verdragsrechtelijk uitgangspunt nemen verdragstaten passende maatregelen om de verlening van de nodige medische hulp en gezondheidszorg aan alle kinderen, met nadruk op de ontwikkeling van de eerste-lijnsgezondheidszorg, te waarborgen.

Voor de volledigheid merkt de Ombudsman op dat de Verenigde Naties in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens hebben aangegeven dat kinderen het recht hebben op bijzondere zorg en bijstand en dat deze zorg en bijstand betrekking hebben op de periode zowel vóór als de periode na de geboorte van het kind.

Conclusie en verzoek

Indien uitgegaan wordt van de juistheid van het door de SVB ingenomen standpunt, zal geconcludeerd moeten worden dat de Landsverordening basisverzekering ziektekosten onvoldoende bescherming biedt aan pasgeboren kinderen uit rechtmatig toegelaten ouders. In het verlengde hiervan worden ook de ouders van deze kinderen disproportioneel geraakt in vergelijking tot andere ouders (in het bijzonder moeders) die ook onder de bepalingen van de Landsverordening basisverzekering ziektekosten vallen. Zo hebben de ouders van het prematuur geboren kind (in de klacht waarnaar aan het begin van deze zorgbrief is verwezen) thans een schuld van duizenden guldens aan het instituut dat de medische zorg aan hun kind heeft verleend. De aflossing van deze schuld blijkt voor deze ouders in de praktijk nagenoeg onmogelijk.

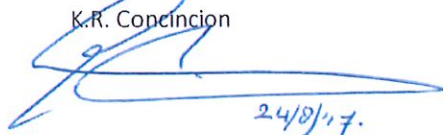
Het valt naar de mening van de Ombudsman niet te rijmen met de uitgangspunten van onder meer het IVRK en van het BW dat aan de ene kant de moeder verzekerd is, en zodoende recht heeft op verloskundige- en kraamzorg, terwijl aan de andere kant het pasgeboren kind dat ook een bijzondere mate van zorg nodig heeft door de wet wordt uitgesloten van deze zorg. Over de positie van minderjarige kinderen die op of na 1 februari 2013 in Curaçao zijn geboren uit ouders die hier te lande rechtmatig zijn toegelaten, zijn overigens reeds eerder de nodige opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. De Ombudsman verwijst in dit verband voor de volledigheid naar de adviezen van de Raad van Advies (25 september 2014, RvA no RA/18-14-LV) en van de Sociaal-Economische Raad (4 april 2014, 050/2014-SER) die uitgebracht zijn in het kader van de "Ontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening basisverzekering ziektekosten".

Gelet op het bovenstaande geeft de Ombudsman u in overweging om het daarheen te doen leiden dat de bepalingen van de Landsverordening basisverzekering ziektekosten, met name de afbakening van de kring van verzekerden onder deze wet, worden herzien met het doel om de hierboven omschreven situatie recht te trekken. Immers, voorkomen moet worden dat meerdere soortgelijke gevallen zich voordoen, met alle gevolgen van dien. Uiteraard kan de (formele) wetgever aan de rechtekking van deze situatie op diverse wetstechnische manieren inhoud geven, maar het belang van het kind dient daarbij evenwel centraal te staan.

De Ombudsman gaat ervan uit u voldoende te hebben ingelicht en ziet uw reactie graag zo spoedig mogelijk tegemoet. Mocht u een nadere toelichting op deze brief wensen, dan is de Ombudsman te allen tijde bereid om deze te geven.

Hoogachtend,

De Ombudsman van Curaçao,
K.R. Concincion

24/8/17.

- De Minister van Justitie
- De Sociale Verzekeringsbank Curaçao
- De Associatie van Verzekeraars van Curaçao en Bonaire (NAVV)